

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-6/21/2

Ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni jurist Sirgo Saar
Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	03.02.2021, Tallinn
Ettekirjutuse adressaat – isikuandmete töötaja	Volume Design OÜ, Harju maakond, Rae vald, Lehmja küla, Loomäe tee 9, 75306. Registrikood 10463528. volume@volume.ee
Isikuandmete vastutav isik	töötaja Juhatus liige

RESOLUTSIOON:

Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõike 1, lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lg 1 punktide b ja e, artikli 18 lg 1 punkti b, artikli 58 lõike 1 punkt a ning arvestades sama lõike punktiga e ja lõikega 2 punktiga a, c ning d teeb inspeksioon täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

1. Sulgeda endise töötaja XX töö e-posti aadress [XX](#) täielikult ja viivitamatult, kuid hiljemalt 12.02.2021.

Inspeksioon määrab ettekirjutuse täitmise tähtajaks **12.02.2021**. Ettekirjutuse täitmisest teatada hiljemalt selleks tähtajaks Andmekaitse Inspeksiooni e-posti aadressile info@aki.ee.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas valet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 alusel:

sunniraha 2500 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VÄÄRTEOKARISTUSE HOIATUS:

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 2 kohase ettekirjutuse täitmata jätmise eest võidakse alkatada väärteomenetlus isikuandmete kaitse seaduse § 69 tunnustel. Selle teo eest võidakse füüsilist isikut karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot ning juriidilist isikut võidakse karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot või kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Väärteomenetluse kohtuväline menetleja on Andmekaitse Inspeksioon.

MAJANDUSTEGEVUSE KEELAMISE HOIATUS:

Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 7 punkti 4 ja § 36 punkti 1 alusel võib majandushaldusamet ettevõtjal või ettevõtjaga seotud isikul majandustegevuse nõuete olulise rikkumise tõttu keelata majandustegevuse.

FAKTIKALISED ASJAOLUD:

Kaebaja pöördus kaebusega inspeksiooni poole 04.11.2020, kus selgitas, et tema endist e-posti aadressi hoitakse jätkuvalt lahti. Kaebaja viimaseks tööpäevaks Volume Design OÜ-s oli 22.09.2020 ja kaebaja küsis samal päeval, millal tema e-posti aadress (XX) suletakse. Vastuseks tööandjat esindanud juristilt sai kaebaja, et see on ettevõtte vara.

Kaebaja pöördus Volume Design'i poole kirjalikult esimest korda 27.10.2020, kus palus enda e-posti aadress kustutada. Selle peale sai kaebaja vastuse, et E-posti aadress on tänaseks isikustatud kujul suletud. Kaebaja saatis oma vanale e-postile test kirja, millele tuli automaatvastus selliselt aadressilt nagu swedensales@volume.ee ja tekst järgmine:

Thank you for your e-mail!

XX has left from our company and this e-mail is no longer functional.

Our new sales person responsible for your sales is Kristjan Visnapuu, please contact him kristjan@volume.ee

Kaebaja pöördus endise tööandja (Volume Design OÜ) poole uuesti 02.11 ja ütles, et e-posti aadress peab olema kustutatud, kuid ettevõtte on peale pannud automaatvastuse. Kui saata testkiri aadressile testkiri@volume.ee on vastuseks „kohaletoimetamine nendele aadressaatidele või rühmadele nurjus“, mistõttu see kiri kohale ei jõuagi. Ka selline kiri peaks laekuma kui saata e-kiri aadressile [XX](#)

Inspeksioon saatis 07.12.2020 andmetöötajale ettepaneku äriregistris toodud e-posti aadressile volume@volume.ee ning selgitas, et haldusmenetluse seaduse (HMS) § 25 lg 1 kohaselt toimetatakse haldusakt, kutse, teade või muu dokument menetlusosalisele kätte postiga, dokumendi väljastanud haldusorgani poolt või elektrooniliselt.

Inspeksiooni ettepanekule vastas andmetöötaja 22.12.2020. Inspeksioon saatis vastuse peale uue järelepärimise 11.01.2020. Sellele vastas andmetöötaja 25.01.2021.

HMS § 27 lg 2 kohaselt elektrooniliselt kättesaadavaks tehtud või edastatud dokument loetakse kättetoimetatuks järgmistel juhtudel: 3) dokument või teade dokumendi kättesaadavaks tegemise kohta on edastatud äriühingu äriregistrisse kantud elektronposti aadressil.

Andmekaitse Inspeksioon selgitas järelepärimises, et haldusmenetluse seaduse § 40 lõike 1 kohaselt on Volume Design OÜ-l õigus esitada Andmekaitse Inspeksioonile asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

ISIKUANDMETE TÖÖTLEJA SELETUS:

22.12.2020 vastuses selgitas andmetöötleja järgmist:

Volume Design on sätestanud isikuandmete töötlemise korra töökorralduse reeglites. Töökorralduse reeglite punktis 16.4. on sätestatud, et tööandja poolt töötaja kasutusse antud e-posti aadressi on lubatud kasutada üksnes tööülesannete täitmiseks. Töötajal on lubatud kasutada temale tööülesannete täitmiseks eraldatud arvutit üksnes tööülesannete täitmiseks ning tal ei ole lubatud salvestada arvuti kõvakettale mistahes isiklikku informatsiooni, v.a. mõistlikus ulatuses isiklike failide salvestamine ja e-mailide saatmine. Töötajal on kohustus erakirjad postkastist või kõvakettalt kustutada või tõsta spetsiaalselt loodud alamkausta, mis on selgelt eristatud pealkirjaga „Isiklik“. Lisaks sätestavad töökorralduse reeglid punktis 6.15., et tööandjal on õigus tutvuda töötajale tööülesannete täitmiseks eraldatud Tööandja domeeniga e-posti aadressile laekunud kirjade sisuga, kui see on vajalik töötaja töökohustuste täitmise kontrollimiseks või perioodil kui töötaja viibib tööpостilt eemal (haigus, puhkus vms).

Töötajal oli kohustus kõik isiklikud meilid salvestada vastavalt märgitud kausta ning töösuhte lõppemisel need kustutada. Töötaja ametipositsioon oli Rootsi turu müügijuht, mis eeldab pidevat kliendisuhetlust ja müügitööd. Seega kliendisuhetluse jätkumise seisukohalt ja Volume Design äritegevuse häireteta jätkamiseks on ettevõttel õigustatud huvi e-posti avatuna hoida, et tellimused ja muu ärialane informatsioon jõuaks õige aadressaadini ning klientide tellimused saaksid täidetud. Tööandja teadlikult ei väljasta endise töötaja e-postilt mitte ühtegi e-kirja ega ava ühtegi ilmselgelt isiklikku e-posti, näiteks selliseid mis tulevad gmaili või mõnelt muult mitte tööalaselt domeenilt.

Lisaks leidis tööandja XX tööpостilt eemalviibimise ajal, et töötaja oli töösuhte jooksul saatnud tööandja olemasolevatele klientidele kirja, kus laimas tööandjat ja soovitas ühendust võtta temaga uue tööandja aadressil. Kliendid vastasid sellele e-kirjale Volume Design domeeniga meiliaadressile, mida töötaja arusaamatutel põhjustel pidas isiklikuks e-postiaadressiks. Töötaja on oma sellise tegevusega rikkunud kohustust hoida tööandja ärisaladust ja muuhulgas rikkunud ettevõtte andmekaitse põhimõtteid (isikuandmeid töödeldakse ainult seatud eesmärkidel). Käesoleval juhul on tööandja otsustanud, et ei soovi XX selle eest vastutusele võtta, vaid soovib, e-posti avatuna hoidmise läbi, kindlustada, et olemasolevad kliendisuhetud ja tavapärane äritegevus säiliks.

Tööandja ei soovi tekitada privaatsusriivet endisele töötajale, seega ei kavatse lugeda e-postile saabunud ilmselgelt isiklike kirju ning sulgeb endise töötaja konto esimesel võimalusel, kui on kindel, et ühtegi kliendi päringut antud e-postile ei saabu, kuid mitte hiljem kui 6 kuud peale töösuhte lõppu.

25.01.2021 selgitas andmetöötleja järgnevat:

- 1. Töökorralduse reeglite (edaspidi reeglid) muudetud redaktsioon kinnitati ettevõtte juhatuse poolt 01.oktoobil 2019.a. Koopia töökorralduse reeglitest on käesoleva kirja manuses.*
- 2. Personalijuht tutvustas reegleid isiklikult igale töötajale eraldi ning võttis reeglite tutvustamise kohta töötajalt allkirja. XX tutvustati reegleid 28 aprillil 2020.a. Töötaja võttis reeglid koju kaasa, kuna soovis nendega lähemalt tutvuda, kuid allkirjaga reeglite tutvustamist ei kinnitanud. Käesolevaga personalijuht kinnitab, et kõigile töötajatele tutvustati reegleid isiklikult, sellepärast et töötajad saaksid muudatuste kohta esitada küsimusi ja teha ettepanekuid. XX ei esitanud küsimusi ega teinud omapoolseid ettepanekuid reeglite täiendamiseks.*

3. *Manusesse on lisatud õigustatud huvi tasakaalu test lahkunud töötajate e-postide avatuna hoidmise ajaperioodi kohta. Lisaks manuses olevale tasakaalu testile, selgitame et ettevõtte välisturgude tellimisprotsessid on pikemad kui 30 päeva ning seetõttu on müügiga tegelevate töötajate tööandja domeeniga e-postide avatuna hoidmine peale töölt lahkumist pikemalt vajalik.*

4. *Juhatuse poolt kinnitatud töökorralduse reeglid on manuses.*

Andmekaitse Inspeksioon on tulenevalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõike 1 kohaselt täitnud kohustuse anda menetlusosalisele enne haldusakti andmist võimaluse esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspeksioon on seisukohal, et antud hetkel ei kaalu ettevõtte huvid endise töötaja e-posti lahti hoidmiseks üles andmesubjekti õigust privaatsuse kaitsele. Kuivõrd ei ole välistatud, et antud e-postile saadetakse siiski ka erakirju, mis ei lähe automaatselt „isikliku“ kausta alla, loeb eeldatavasti neid kirju andmetöötaja.

Samuti ei ole kaitstud kolmandate isikute õigused, kes kirjutavad endise töötaja e-posti aadressile, teadmata, et tegelikult kirju ei ava enam XX, vaid tema endine tööandja. Andmetöötaja selgitus sellisel viisil e-kirja vastuses ei ole piisav andmesubjektide õiguste kaitseks, kuivõrd kiri on juba ühest serverist teise kohale läinud ning sellega on tutvutud.

Samuti ei pea inspeksioon põhjendatuks hoida e-posti aadressi lahti 6 kuud. Ettevõttel on ülevaade oma klientidest ning sellest, millised kliendid olid lahkunud töötajaga seotud. Andmetöötaja saab neile klientidele/partneritele ise saata teavituse, et antud isik ettevõttes enam ei tööta, et tema nimeline e-post pole enam kasutuses ning paluda edaspidi klientidel suhelda ettevõttega teisel e-postiaadressil. Samuti kui suletud e-postiaadressile e-kirja saates saab klient kohaletoimetamise nurjumise teate, on kliendil võimalik teie kodulehelt otsida alternatiivne kontaktaadress.

Vaid äärmiselt põhjendatud juhtudel saab pidada õigustatuks töölt lahkunud töötaja nimelise e-postiaadressi avatuna hoidmist, kuid seda väga napi aja jooksul. Kindlasti on 6 kuud selgelt ülemäärane. Inspeksioon leiab, et Volume Design OÜ ei ole esitanud kaalukaid põhjendusi, millest nähtuks möödapääsmatu vajadus hoida töötaja nimelist e-postiaadressi avatuna nii pika aja jooksul. Nimelt võib isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punktidest b ja e, et isikuandmeid võib selgelt kindlaksmääratud eesmärgil töödelda niivõrd (ja üksnes seni), kuivõrd eesmärki pole muul viisil võimalik saavutada.

Kui andmetöötlus pole enam põhjendatud, on andmesubjektil õigus üldmääruse artikkel 18 lg 1 kohaselt esitada nõue andmetöötluse piiramiseks. Antud juhul kaebaja ongi nõudnud tema nime sisaldava e-postiaadressi sulgemist sellisel viisil, et selle kaudu ei oleks enam võimalik teile e-kirju saata. See nõue ei hõlma e-postkasti sisu hävitamist. Kui tegemist on tööalase kirjavahetusega ning see on teie ettevõtte jaoks edaspidi vajalik, on teil õigus e-kirjad ka edaspidi säilitada.

Inspeksioon selgitab täiendavalt, et kui ettevõttel on oluline hallata e-kirju töötaja tahtest sõltumatult, siis on võimalik luua üldised e-postiaadressid, mis pole konkreetse inimese ega tema nimega seotud. Näiteks tellimused@firmanimi.ee vms. Sel juhul saab määrata mitu töötajat haldama sellisele e-postiaadressile laekuvaid kirju ning maandada näiteks nii riske töötaja haigestumise või äkilise lahkumise puhuks. Töötaja nimeline e-postiaadress jätab siiski ettevõttevälistele inimestele mulje konkreetse inimesega seotusest (et suheldakse selle konkreetse inimesega) ning tema kontrolli all olevast andmeruumist.

Käesolevaks hetkeks on kaebaja töölt lahkumisest möödas üle nelja kuu. Te ei ole välja toonud argumente, millest nähtuks kaebaja nimelise e-postiaadressi avatuna hoidmise vältimatus. Eeltoodut arvestades on Andmekaitse Inspeksioon on seisukohal, et antud hetkel on kaebaja nimelise e-postiaadressi avatuna hoidmine ülemäärane ning e-postiaadress tuleb kasutuselt eemaldada. Arvestades, et andmetöötleva inspeksiooni ettepanekut ei täitnud, leiab inspeksioon, et kohustusliku ettekirjutuse tegemine on antud asjas vajalik kestva õigusrikkumise ja läbipaistmatu andmetöötluse kõrvaldamiseks.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Sirgo Saar
jurist
peadirektori volitusel